

פשוט להיות יהודי

**שיחת חג עם כ"ק
האדמו"ר מאמשינוב שליט"א**

הקדוש ברוך הוא ברא את העולם בצורה שבה תפילה היא דבר מתבקש ופשוט < מעמד ישראל בעולם טוב יותר מבדורות קודמים, ומורה על סייעתא דשמיא לקניית יסודות האמונה < הדור שלנו זכה בתגליות מדעיות שמקלות עליו להתמודד עם טמטום הלב והאטימות < שאלנו גם על עבודת ה' נשית, שימוש בכישרונות מגוונים, חינוך במקרים מורכבים ואיך ניתן להרגיש את נוכחות ה'? >

שיחה מעוררת ומפתיעה

**שיחה: משה שילת
כתיבה ואיסוף חומרים: שלמה קלמן**

נו זוכים להציץ אל הקודש פנימה, ולהיכנס אל ביתו של אחד מהאדמו"רים החשובים ביותר בדור – האדמו"ר מאמשינוב. הרבי נודע בעבודתו בקודש בדבקות עצומה, תפילת שחרית שלו יכולה לארוך כמו עשר תפילות שחרית של אדם ממוצע. את השבת מוציא הרבי רק ביום שלישי, הזמן האחרון בו אפשר לערוך הבדלה וליל הסדר שלו מסתיים עם צאת יום טוב ראשון של פסח. ימיו ולילותיו עמוסים מאוד ומורכבים מעבודת ה' בלבד: קבלת קהל ומענה לפניות לברכה ולהתייעצות שמגיעות מכל העולם, לימוד תורה בלמדנות ויגיעה ועבודת תפילה מופלאה שמזכירה לנו סיפורי צדיקים מדורות אחרים.

הרבי, שחי 'למעלה מן הזמן' במיעוט שינה קיצוני, ניאות לקבל פנינו בשעת ליל. אנו מגיעים אל הבניין בשכונת בית וגן בירושלים. מראה בניין הדירות הרגיל לא מסגיר דבר. הבניין בשיפוצים, אפילו אור במדרגות אין. אנחנו דופקים על הדלת, ובפתח הרבנית. הגבאי לא נמצא היום, מה שיתברר בהמשך כדבר חיובי. הגבאי הוא זה שמאין בחסידים לסיים ענייניהם, בניסיון להקל מהעומס של הרבי. כאשר אנו ממתנים בציפייה עד שהרבי יסיים את תפילתו, אנו מתרשמים מהדירה הקטנה והפשוטה. הדבר הבולט לעין הוא ארון הספרים העמוס לעייפה בספרים – גמרא, הלכה, קבלה, חסידות, ראשונים ואחרונים.

ריבונו של עולם מבקש שתבקש

כאשר הרבי יוצא אלינו הוא מביא ומסדר במו ידיו את הכיסאות לשבת עליהם ואנחנו נכונים. אנו פותחים את השיחה ברעדה ומבקשים להתברך ממנו בניצחון היצר, בלימוד תורה ובעבודת התפילה.

הרבי עוצם את עיניו בדבקות ומניע את ראשו בעדינות למעלה ולמטה במשך כמה דקות, ואנו ממתנים למוצא פיו. הוא פוקח את עיניו ואומר לנו בנעימות: "אבקש מכם להשתדל במיוחד בלימוד התורה. זה הוא העיקר החשוב מאוד, והוא שמביא לשני הדברים האחרים שביקשתם. חז"ל אומרים 'בראתי יצר הרע – בראתי לו תורה תבלין'. התורה נותנת המתקה של כל העניינים שליצר יש אחיזה בהם. וגם בעבודת התפילה – כוח של תורה פועל פעולה מאוד גדולה. כתוב 'את ה' אלוך תירא ואותו תעבוד'. 'תירא' בגימטריה 'תורה'. באקדמות של שבועות אנחנו אומרים 'צבי וחמיד ורגיג דילאון בלעותא. צלותהון בכך מקבל, והניא בעותא'. 'צבי וחמיד ורגיג' זה שריבונו של עולם חפץ ומשתוקק שכלל ישראל יהיה יגע ביגיעתו בתורה, ועל ידי זה התפילה מתקבלת, והתחנונים מועילים".

עבודת התפילה – יש כאלה שמרגישים שהתפילה היא כמשאוי. איך התפילה תהיה עם כוונות, עם הרגשת הלב? "זה נורא פשוט" מסביר לנו הרבי במאור פנים. "לכל אדם חסר משהו, זו המציאות, כך ברא הקדוש ברוך הוא את העולם. אם אדם יודע שעכשיו הקדוש ברוך הוא יכול לספק לו מה שחסר לו, בדרך כלל זה גורם לו להתעוררות להתפעלות. אני יכול למלא את מה שחסר לי, מה שמעיק עליי ולוחץ עליי.

זה נעשה בכל תפילה. כדאי לפני התפילה לחשוב אלו דברים כעת חסרים לי, ולראות איזו ברכה בתפילה באמת מכוונת בשביל למלא את החיסרון הזה. כשיתפללו את הברכה הזו, שמרגישים שהיא מיועדת למלא את החסר, אז לא רק יבינו מה אומרים, אלא באמת יבקשו. תהיה בקשה שבאה מתוך הלב".

"התפילה היא דבר פשוט" מפשט הרבי את הדברים, "יש בתפילה דברים עילאיים גם כן, אבל תפילה היא דבר פשוט. חסר לך משהו, וריבונו של עולם אומר שהוא מבקש ממך שתבקש ממנו. הכל פשוט. בקשה פשוטה. כל התפילה בנויה על זה. אנחנו מברכים 'אתה חונן'

"ליל הסדר הוא הזמן של פתיחת שערי שמים להכניס את היסודות של היהדות ואת עיקרי האמונה, ללבבות הבנים, גם לבנים שהתפיסה שלהם די קשה"

ענווה שאין כדוגמתה

הרב דודי דודקביץ, רב היישוב יצהר, מתאר את הייחודיות הגדולה של הרבי מאמשינוב: "בעיניי ה'מופת' הכי גדול שלו זו הענווה הבלתי נתפסת שלו ביחס לכל אדם. הוא מקבל קהל אצלו בבית בשעות שאינן מן היום ואינן מן הלילה; מקבל את האדם כאילו הוא אורח של האדם שהוא מקבל. בענווה מופלגה הוא רץ להביא כיסא, הוא עצמו יושב בפניה של הכיסא שלו, מבלי להישען אחורה, בעדינות ובאצילות מופלגת. זה ניכר על כל הליכותיו. אתה רואה עליו ענווה שאין כדוגמתה. זה משהו מיוחד במינו. זה בעיניי למעלה מכל מופת".

הוא מוסיף לחשוב על תכונה נוספת שבולטת אצלו, ומספר על הייעוץ שלו למשחרי פניו: "אני חושב שהוא פיקח מאוד. הוא איש אמת, והוא לא מחויב לשום מגזר, השתייכות חברתית או תדמיתית. כל אלו זרים לו מרחק דור. כשבאה לפניו התלבטות או בוררות, הוא פשוט נאמן לאמת – לרצון ה', ולכלום מעבר לזה. אין שום שיקול זר אצלו, כמו למשל תדמית על האדם שבא. זו מעלה עצומה, ולכן הוא זוכה לאמון מצד כולם. אין לו שום הבחנה בין אנשים והשתייכות ציבורית. הייתי אצלו כמה פעמים בהתלבטויות בנושאים ציבוריים, וראיתי את זה אצלו, זה היה פשוט מפליא".

ומתפללים על דעת. אז דעת כוללת בתוכה את ההשגות הכי נעלות שקיימות, אבל כוללת בתוכה גם את ההכרה הפשוטה של המציאות, שחס וחלילה לא יהיו במצב של חסרי דעה. וכל הבקשות בתפילה הן כאלה. שנהיה בריאים. דברים פשוטים. פשוט שאהיה בריא וחזק לעבוד את ה'. 'ברך עלינו' היא ברכה על הפרנסה, גם כן כפשוטו, שתהיה פרנסה כמו שצריך".

כלומר ממש לכוון לדברים הפשוטים, לא לחפש כוונות עליונות? "כן" מהנהן הרבי. "כשיגיעו לזה, ריבוננו של עולם יעלה אותם יותר גבוה".

גרגר עפר אחד

מה אני עושה אם אני לא מרגיש מספיק את הנוכחות של הקדוש ברוך הוא? איך אפשר להרגיש את הקדוש ברוך הוא סביבי? הרבי שוב עוצר לכמה רגעים ועוצם עיניו לפני שהוא ממשיך: "העולם הזה הוא עולם של העלם, של הסתר. וריבוננו של עולם רוצה את העבודה של האדם דווקא מתוך המצב הזה, מתוך המציאות הזאת. זה מה שנותן לו את נחת הרוח. בדורות האחרונים נתחדשו הרבה דברים, גם לגבי המציאות הפשוטה-החומרית של העולם".

גם הומור עדין אפשר למצוא אצל האדמו"ר. תוך כדי השיחה איתנו, אשתו של האדמו"ר אומרת שאחד מבני המשפחה רוצה לדבר איתו, והוא אומר שידבר עמו עוד כשעה, שעה וחצי. אחרי זה הוא מפטיר בהלצה "את יודעת שגם ככה אני מאחר תמיד".

הרבי ממשיך את דבריו אלינו: "בדורות האחרונים נתגלו הרבה פרטים שקיימים במציאות הגשמית של העולם. ואני חושב שלא יכול להיות בר דעת, שיכול להעלות על הדעת שכל זה קיים בלי יד מכוונת. בכל גרגר עפר יש הרי כוחות אדירים, כוחות שיכולים להרוס את כל העולם. יש אנרגיה עצומה. וזה מסודר בסדר כל כך מדויק. גרגר עפר פשוט. אני לא מדבר על צמחים ובעלי חיים, שההרכבה שם והשילוב של חלק אחד בשני הוא ממש מבהיל את הרעיון. אני חושב שהסתכלות פשוטה על המציאות הפשוטה של העולם הזה, מחייבת הגעה לאמונה. זה ממש מחייב".

כמו הרמב"ם שמדבר על הדרך לאהבתו ויראתו על ידי התבוננות בחכמת הבריאה?

"כן" מאשר הרבי, "הרמב"ם דיבר בתקופה שעדיין לא התגלו דברים כמו היום. ריבוננו של עולם ידע שבדורות שלנו טמטום הלב יהיה הרבה יותר גדול, והאטימות תהיה הרבה יותר גדולה, לכן הוא גילה הרבה דברים, שגם מי שאטום, גם מי שלבו טמטום, יוכל להגיע להכרה בצורה מוחלטת וודאית שיש יד מכוונת בבריאה בכל רגע ורגע. הדבר הזה היה צריך לצאת ולהתגלות דווקא בזמן הזה".

"יש עוד דבר" מוסיף הרבי להמתיק סוד, "בזוהר כתוב שבשש מאות שנה לאלף השישי יפתחו שערי החכמה. אומרים בשם הרבי הזקן מוורקא שהוא אמר, שאם כלל ישראל יזכה אז הפתיחה של שערי החכמה תהיה בחכמה אמיתית - בתורה, ואם כלל ישראל לא יזכה אז זה יפתח בעניינים של המדע. וזה בדיוק ככה. בערך משנת ת"ר נהיה המהפך הגדול הזה".

אחרי המצוות נמשכים הלבבות

הרבי, שידוע כאוהב ישראל גדול מאוד, ומקפיד מאוד גם בענייני בין אדם לחברו, נותן לנו את עצתו בתחום הזה.

איך אדם יכול להתחזק במצוות בין אדם לחברו? כיצד ירגיש יותר חיבור לעם ישראל?

"בעל התניא כותב בפרק ל"ב, שמצד הפנימיות, כל כלל ישראל הוא יחידה אחת. הפנימיות העמוקה של כל יהודי ויהודי היא יחידה אחת שכוללת את כלל ישראל, והחלק הזה הוא החלק העיקרי שבאדם, למרות שאולי לא מרגישים את זה, אבל בכל זאת זה החלק הכי נעלה, הכי חזק של האדם. כל המצוות של האדם כולה, גם החלק הגשמי, הכל נמשך ומשתלשל משם".

"בעניינים בהנהגה של בין אדם לחברו, הפעולות ממשיכות איתן את ההרגשות הפנימיות של הלב. כלומר, אם אדם באמת יתנהג כמו שהתורה מצווה עליו, בכל המכלול של בין אדם לחברו, אז הוא יראה שזה ימשוך את לבו להגיע לאהבת ישראל אמיתית. הדבר ייעשה אצלו בהמשך מתוך מציאות טבעית פנימית-עצמית. הוא לא יצטרך לעבוד על זה".

כלומר "אחרי המעשים נמשכים הלבבות"...

"זה מה שאומר ה'חינוך' לגבי כל המצוות, אבל לגבי בין אדם לחברו זה שייך באופן מיוחד" מחדד לנו הרבי. "בפתיחה של ה'חפץ חיים' הוא

המוניטור קרס

הרב יצחק קליין, ר"מ בישיבת 'רועה ישראל' ביצהר, נאות לספר לנו כמה סיפורים שראה ושמע על הרבי. כך הוא מתאר את דבקו הרבה של הרבי: "שמעתי ממי שזכה להיות משמש של הרבי, שפעם הרבי היה בבית רפואה בגלל ניתוח שעבר. כשהתעורר מהניתוח, הגיע אח שהציע לו לשתות, אז הוא לקח את הכוס ובירך 'שהכל', וכשהוא אמר את שם ה' המוניטור הראה קו ישר וכל המכשירים צפצפו, אבל מיד אחרי שסיים את שם ה' הכל חזר להיות כשורה. הכל אצלו ככוונה עצומה, אם זו ברכה, וגם אם זה 'גוט יום טוב' או 'חנוכה שמח' לכל יהודי. אתה רואה שהברכה היא מעומק הלב ממש".

על הערת אגב שנשמעה מפי הרבי ביחס לאורך התפילות, הוא מספר: "באחת השנים הרבי מאמשינוב הגיע לסליחות ראשונות ביום רביעי בערב. שאל אותו אחד החסידים 'לומר עכשיו ב'מוצאי מנוחה קדמנוך תחילה' זה לא 'דובר שקרים'? ענה לו הרבי: 'וב'זוחלים ורועדים מיום בואך' שנמצא באותו פיוט בבית הרביעי, לא צריך לומר את האמת?" כלומר יש מי שמדייק ב'מוצאי מנוחה' ויש מי שמדייק ב'זוחלים ורועדים מיום בואך'. באמשינוב מקובל לומר שהעולם מתחלק לשניים - אלה שלא מתפללים אבל בזמן, ואלה שמתפללים אבל לא בזמן".

ארע שהאדמו"ר כיבד את הרב שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל בסנדקאות. רבי שלמה זלמן ידוע כאיש הלכה בכל נפשו. נכנסו מקורבים והלינו על שהוא מקרב את האדמו"ר. דחה אותם הגרש"ז על הסף: "אם אתם סבורים שהוא עובר עבירה, הרי ידוע ש'שכר מצווה מצווה, ושכר עבירה עבירה'. טרם ראיתי אף עבירה שה'עבירה' שלו הובילה..."

לא עומדים בקצב

הרב קליין מספר לנו חוויות מחנוכה אצל הרבי: "הדלקת נרות חנוכה אצל הרבי היא לפני עלות השחר, אבל צריך לבוא שעה וחצי קודם לכן כדי לתפוס מקום. זה אירוע שממנו שואבים כוחות לכל השנה כולה, רואים את הלב בוער באש, ממש 'להגיד שבוש לא שינה'. הגעתי פעם להדלקת נרות חנוכה של הרבי באיחור. אמרו לי: 'עוד מעט הרבי יורד לקריאת התורה, לפחות תראה אותו בקריאת התורה'. שאלתי: 'הוא קורא בתורה?' אמרו לי שלא, אז לא הבנתי מה כבר יש לראות, אבל אמרו לי שאבוא לראות ולא אתאכזב. קודם כל, באותו זמן הוא כבר עבר את גיל ששים ואת הגרם האחרון של שבע המדרגות הוא כמעט קפץ. הוא הלך בקצב כזה שהיינו צריכים לרוץ בשביל לעמוד בקצב שלו. הגענו לבית הכנסת, ואז פתאום ראיתי מה זו קריאת התורה. אומרים 'ויהי בנסוע' כל מילה בדבקות, במתינות ובאצילות נפש, 'ברוך שמה' כל מילה ככוונה, וכך גם ברכות התורה, ואפילו הגבהה וגלילה. אתה צריך לראות את הרבי מתרגש משמיעת קריאת התורה, איך הוא מנשק את ספר התורה. לא ראיתי מעודי קריאת התורה בכוונה ודבקות".

מוזיאון חדש!

בית פלוגת הכותל

הסיפור המדהים
של סופר

פתוח בחוה"מ פסח, מחיר מיוחד למביא מודעה זו - 10 ₪ בלבד!

מיצג חדש בלב הרובע היהודי
המביא לראשונה את סיפורה
של פלוגת הכותל- סיפור
שכמעט נשכח מהיסטוריית
הישוב היהודי בארץ ישראל.

סיפורה של חבורת צעירים
שפעלה בגבורה מול המנדט
הבריטי לשימור המסורת והקשר
בין העם היהודי לכותל המערבי.

**בואו לחוות את סיפורה המדהים
של פלוגת הכותל!**

שעות פעילות:
ימים א'-ה' 09:00-17:00,
ימי ו' 09:00-12:30

אורך המיצג כ-35 דקות

מוצג בשפות:

בית פלוגת הכותל, רח' היהודים פינת פלוגת הכותל
מרכז מורשת בנין: 02-9965729
מרכז מורשת בנין: 02-5652011

בית פלוגת
הכותל
PLUGAT
HAKOTEL
MUSEUM

מרגיש את הכאב

הרב קליין עובר לספר על הקשר עם באי ביתו של הרבי: "היה יהודי חולה ממצפה יריחו שהובא לרבי במונית, כי רצו שהרבי יברך אותו". במשך שתיים הרבי רק בכה, ונהג המונית לא היו מוכן לקחת תשלום על הנסיעה הזאת. שמעתי השבוע שיהודי הגיע אליו עם הבת שלו שהייתה חולה, והוא השתנק וירק דם מרוב צער. בגלל זה הגבאים שלו לא נותנים לחולים להגיע אליו, כי זה ממש יפגע בו, הוא ממש מרגיש את הכאב שלהם. אפשר רק להעביר לו שמות לתפילה".

"לרבי יש שפלות מאוד מאוד גדולה. מכל חתן שמגיע להתברך אצלו הרבי מבקש שיתפלל עליו. פעם הגיע אליו חתן 'כוכב' שכשהרבי ביקש ממנו להתפלל עליו, הוא שאל אותו על מה. אז הרבי לא התבלבל וענה לו 'כל מה שיהודי צריך'. הוא לא עושה את זה כדי לומר 'תראו, אני ענו', הוא באמת מרגיש כך".

מונה את מצוות העשה והלא תעשה ששייכות ללשון הרע, ושם הוא כולל פחות או יותר את כל היסודות של התורה במכלול של בין אדם לחברו. כדאי פשוט ללמוד את הפתיחה של החפץ חיים. הרבי טורח וקם ממקומו להביא את הספר, ממש להראות את הדברים מתוך הכתב. "ללמוד טוב את הלאוין והעשין, שבהם הוראת התורה בכל המכלול של בין אדם לחברו".

תוך כדי השיחה איתנו מתדפק על דלתו של הרבי בחור צעיר שהתייתם מהוריו ומבקש לשוחח עם הרבי. הרבי אהוב ונערץ על אנשים, שרוצים לחלוק את צרותיהם בפניו ולמצוא נוחם.

בתוך השיחה גם ראינו כיצד הרבנית מעבירה פתק לרבי – ככל הנראה עם שם של חולה – ואומרת לו "זה מקרה של סכנת חיים". אנו רואים את הרבי נבהל ממש וכל גופו רועד, ומיד פותח בתפילה על אותו אדם. רואים שהוא כואב את כאבו של אותו חולה. לאחר מכן שב הרבי לענות לשאלותינו.

כנגד ארבעה בנים

בעניין של חינוך ילדים – באיזה דבר הרבי חושב שבדור שלנו בעיקר צריך להשקיע? האם יש עניין להדגיש דבר מסוים או כל דבר בעצמו?

הרבי מתחיל לדבר על עניין החינוך מיסודו: "יש לנו את מצוות החינוך שריבוננו של עולם ציווה עליה. באופן כללי אחרי התקנה של יהושע בן גמלא להקים תלמודי תורה בכל מקום שיש יישוב יהודי, צריך באמת להביא לכך שהילד ילך לתלמוד תורה. אם הילד מתקשה במשהו – אז צריך לדבר עם הילד ולשמוע מה קשה לו. לפתור את הקושי בשיתוף עם המלמד, לנסות למצוא את הדרך שמתאימה לילד, שהוא יוכל באמת להיקלט בתלמוד תורה, ולקבל מהתלמוד תורה את מה שהוא מסוגל לתת לו."

"חוץ מזה, יש את החינוך התמידי למצוות, שהאבא חייב לחנך בהן את הילד בבית, המצוות היום-יומיות כמו שבתות וימים טובים. להסביר כל דבר לילד בצורה פשוטה, שהילד יבין את המצווה, איך לקיים אותה ואת המשמעות שלה. ולשאל את הילד עצמו – מה קשה לך בזה? למצוא יחד איתו את הדרך שיוכל בה לקיים את המצווה באופן שבאמת יתאים לו ויוכל להרגיש מחובר וקשור לעניין".

כלומר תמיד ללכת לפשט ולדברים הפשוטים?

"כן. תמיד הפשטות עדיפה. הפשט בא לפני הדרש, הרמז והסוד". ניכר לאורך השיחה שהמשפט הזה הוא ממש עיקרון אצל הרבי.

ומה לעשות עם ילדים שסוטים קצת מהדרך?

"אם אדם באמת יתנהג כמו שהתורה מצווה עליו, בכל המכלול של בין אדם לחברו, אז הוא יראה שזה ימשוך את לבו להגיע לאהבת ישראל אמיתית".

"אני חושב שאם יש קשר טוב בין הורים וילדים, הילד יהיה פתוח עם האבא ויספר מה מביא אותו לסטייה הזאת. ברגע שיודעים מה באמת מביא לסטייה, כמעט תמיד יש מה לעשות. אולי ממש תמיד, אבל ודאי כמעט תמיד", מדייק הרבי. "כנגד ארבעה בנים יש בכל הדורות, ממש רבינו עד היום".

כשאומרים ארבעה בנים בליל הסדר – לכוון בעניין של חינוך הילדים? "זה הרי מיועד לילדים" מוסיף הרבי. "ליל הסדר הוא הזמן של פתיחת שערי שמים להכניס את היסודות של היהדות ואת עיקרי האמונה, ללבבות הבנים, גם לבנים שהתפיסה שלהם די קשה. גם לבן התם יש מה לומר בליל הסדר, וגם לשאינו יודע לשאול. זהו זמן שמסוגל לכך, יש סייעתא דשמיא אדירה. מתכוונים לשם מצווה לקיים את 'והגדת לבנך'. 'הגדה' זה לשון של המשכה, למשוך ולעורר את התשוקה בלב של הבנים".

יותר טוב ממני

מספר הרב בעז צחור, ראש בית המדרש 'ינון שמו' בקרית ארבע: בהיותי בישיבה הגבוהה, נתקלתי פעם בבעיה שמאוד הציקה לי ולא מצאתי לה מענה. כששאלתי את אחד מרביי הישיבה, השיב שבדברים כאלה כדאי להתייעץ עם אנשים בעלי שיעור קומה, שמבינים יותר בשורשי הדברים, והמליץ לי לקבוע פגישה אצל הרבי מאמשינוב שליט"א. התקשרתי למזכיר [אז זה עוד היה די בקלות] וקבעו לי זמן לפגישה אחר תפילת ערבית של הרבי.

באתי לירושלים והייתי אצל חבר. לאחר שהגיעה השעה עשר בלילה ועדיין לא התקשרו אלי, התקשרתי לשאול מה קורה, ונאמר לי שאלך לישון ליד טלפון. מיותר לציין שלישון לא כל כך יכולתי מהמתח שהיה לי, אבל הנחתי ראש. בשמונה בבוקר קיבלתי טלפון...

הגעתי לבית הרבי. כשנכנסתי לחדר הרגשתי קדושה מחד, וחביבות גדולה מאוד מאידך, כאילו הרבי מכיר אותי שנים. הרבי ביקש שאשב, שאלני לשמי ושאל אותי למה באתי? סיפרתי לו את הבעיה בעבודת ה' שנתקלתי בה ושקשה לי, הרבי שם את ידיו על עיניו ופרץ בבכי, ממש ירדו מעיניו דמעות, ברמה כזו שאני כבר התביישתי על שציערתי את הרבי כל כך. פשוט ישב כך לידי ובכה כחמש דקות. התחלתי לנסות לנחם אותו, אמרתי: 'רבי, באמת אני יכול להסתדר. חיפשתי רק איזו עצה, זה לא כל כך נורא'. אבל הרבי בשלו, הוא פשוט בכה. אז הבנתי שהרבי מרגיש את הצרה שלי הרבה יותר טוב ממני.

פתאום הוא הפסיק לבכות וממש חיך אלי ואמר לי את עצתו. העצה חדרה ללבי משום שהיא הייתה כל כך תואמת למציאות, כל כך קוראת את כל הדברים שעברתי אז, ומתוך כך הייתה כל כך מדויקת, עד שממש החזיקה אותי שנים רבות. גם בימים אלו עדיין מדי פעם כשאני נזקק לעניין, היא עוזרת ומסייעת לי.

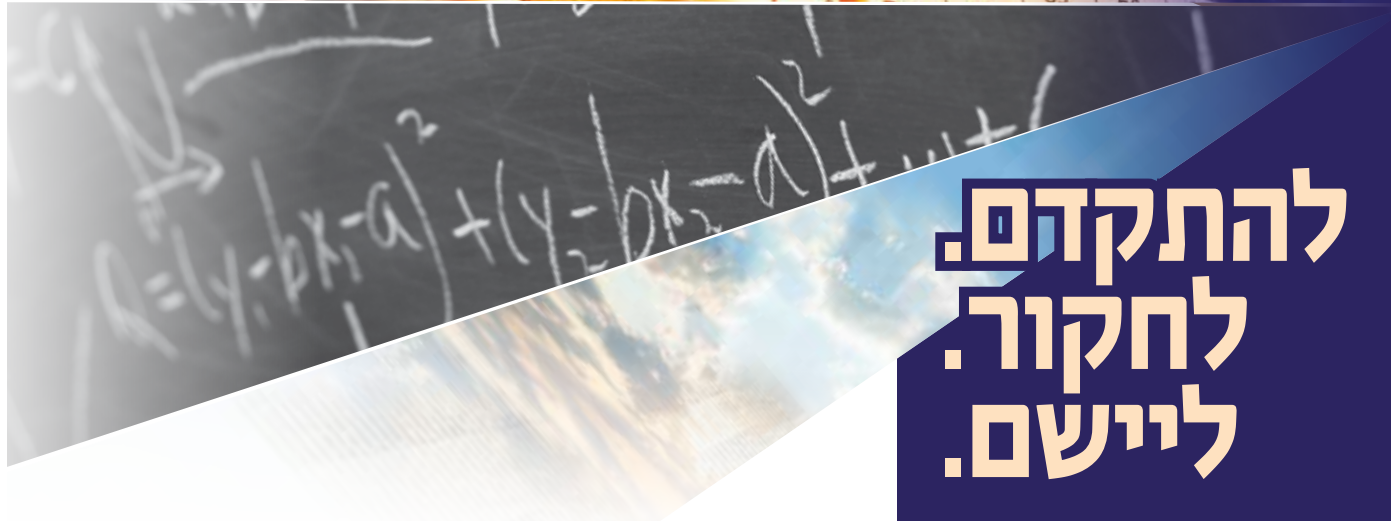
הבנתי כמה הרבי ממש נכנס לנעליים שלי. פשוט עבר דרך כל מה שאני, כדי להיות במקומי, ומתוך כך לבוא ולתת עצה.

מכללה ירושלים
איכות תורנית- אקדמית- חינוכית

נהיגות
קצועיות
עורבות

M.Ed.

להתקדם.
לחקור.
ליישם.

מגוון מסלולים:

מחשבת ישראל ותורה שבעל פה
התפתחות מקצועית, חוויה בלימודי יהדות
רב תחומית מועשרת

ניהול וארגון מערכות חינוך
הכשרה, מקצועיות וכלים לקראת תפקידי ניהול ופיקוח

הוראת המדעים: (לנשים בלבד)
התמחות במגוון דרכי הוראת המדעים

מוקד הוראת מדעי הטבע

מוקד הוראת המתמטיקה

תואר שני
M.Ed.

במקצועות מובילים

ראשי בית הספר לתואר שני:
ד"ר תמי יחיאלי, ד"ר שמואל שנהב

פרסומי ישראל

< חבילת מלגות מורחבת
< יום/חצי יום לימודים אחד בשבוע, במשך שנתיים
< מסלול נפרד לנשים ולגברים
< מותאם לאמהות עובדות ולנושאי תפקיד בחינוך

בית הספר ללימודי תואר שני. לפרטים ולרישום:

02-6750938

מייל: nathalieb@michlalah.edu
www.michlalah.edu/m.ed

"בתוך השיחה גם ראינו כיצד הרבנית מעבירה פתק לרבי – ככל הנראה עם שם של חולה – ואומרת לו 'זה מקרה של סכנת חיים'. אנו רואים את הרבי נבהל ממש"

העולם מתקדם ויש סייעתא דשמיא

היום נשים מחפשות רוחניות ושואפות לעבודת ה' המיוחדת להן. הן אינן מסתפקות בשליחת הבעל והילד ללמוד תורה כמו שמופיע בגמרא. הן אומרות שכמו שהעולם מתפתח בהרבה דברים, לא יכול להיות שבעבודת ה' אין מקום לאשה להתפתח.

הרבי אינו מתנגד לרצונן הרוחני של הנשים: "תמיד היה מקום, ותמיד היו נשים שהיו בעלות שיעור קומה מאוד גבוה, בכל הדורות".

לאיזה כיוון הן צריכות לשאוף? אם הן נמשכות לאמנות, שירה, יכולות אחרות, האם הן יכולות להשתמש בכך לעבודת ה' בצורה כשרה?

הרבי אמנם פרוש מענייני העולם הזה, אך נותן מקום לשימוש בכישורונות כחלק מעבודת ה': "כל דבר שריכונו של עולם נתן לאדם כוחות בו – אם הוא יכול, הוא צריך להמשיך את זה לעבודת ה'". גם אישה.

"יש כוחות שניתנים כדי לדאוג אותם, חלק מהכוחות החומריים. אבל הכוחות הרוחניים ניתנו בשביל להעלות אותם. הדיכוי של חלק מהכוחות החומריים, גם הוא בסופו של דבר נועד כדי להעלות גם אותם. זה מה שיביא לכך שגם הם ישמשו כלי לעבודת ה'".

היום יש הרבה ניסיונות, איך אפשר להתמודד? "למה לומר שהיום יש ניסיונות שהם יותר קשים מדורות אחרים?" משיב הרבי בשאלה.

בגלל שהכל קרוב ונגיש לאדם. אדם לא צריך להתאמץ לחטוא. הכל פתוח. "אני לא מדבר על החלק המעשי. אני מדבר על החלק הרוחני יותר" מדגיש הרבי. "ניקח למשל את המעמד של כלל ישראל בעולם, נדמה לי שהמעמד היום טוב יותר מאי פעם. הדבר הזה משמיט את הקרקע מתחת ליסודות של האמונה המסולפת של באי העולם שאינם בני ברית (הנצרות) – כל המושגים שלהם בטלים ומבוטלים כעפרא דארעא. כל היסודות שלהם – רואים היום בחוש שזה הכל הבלים".

זה שהמעמד של ישראל מתקדם בעולם – מה זה אומר ליהודי כלפי עצמו? "זה אומר שיש ליהודי סייעתא דשמיא מאוד גדולה לקנות את יסודות האמונה ועיקרי האמונה", והרבי מיד מוסיף: "וזה מחייב. כאשר אדם קונה את יסודות האמונה זה מחייב אותו על כל צעד ושעל".

שלושה תנאים

הרבי ידוע בכך שהוא "מעל הזמן". כל עניין רוחני אצלו יכול להימשך שעות ארוכות ולחרוג מהזמנים המקובלים. הדבר בא לידי ביטוי במלוא עוצמתו בצומות יום כיפור ותשעה באב. האדמו"ר צם כל צום במשך יומיים, וזאת בגלל קוצר הזמן ואורך התפילות...

דבקותו השמימית ניכרת בכל פעולה, ואין הבדל בין ברכת "על נטילת ידיים" לתקיעת שופר. ברכת המזון יכולה להימשך שלוש וארבע שעות וגם ברכה "רגילה" אורכת מספר דקות. אולי זוהי הסיבה לכך שבאמשינוב נערכים "שישים" פעמים ספורות בשנה. בהם, אגב, הרבי לא יושב בראש השולחן.

כאשר ביקשו ממנו להתמנות לאדמו"ר הוא סירב. לאחר הפצרות חוזרות ונשנות מכמה כיוונים, ביניהם גם מהאדמו"ר מגור ה'בית ישראל', הסכים הרבי למינוי בשלושה תנאים: שהוא לא ישב בראש השולחן – מקומו הטבעי של אדמו"ר, שלא יתנו לו קוויטלאך ('פתקאות') כנהוג אצל אדמו"רים וגם שלא יקבלו ממנו 'שירים'. החסידים ניסו להתחכם וב'טיש' הראשון הגישו לו מנה ענקית כדי שישאר ממנה שירים, אבל לאחר שהרבי טעם ממנה הוא עצמו פינה את הצלחת...

הרבי רחוק מאוד מגינוני כבוד. באחד מימי שישי, כשהמקווה באמשינוב היה עמוס באנשים שבאו לטבול לכבוד שבת, הגיע פתאום הרבי למקווה. אחד מבחורי הישיבה ניסה לרמוז לאנשים להזדרז ולצאת מהמקווה, אבל הרבי התנגד לכך וביקש מהבחור לחדול. מי שמכיר אפילו במעט את הנהוג והמקובל בכל חסידות אחרת, מבין עד כמה ההנהגות האלו הן לחלוטין יוצאות דופן.

ללא מילים

הרבי משפיע על באי ביתו ומשנה את חייהם, אפילו בלי לומר מילה, רק מעצם הפגישה עם דמות מופת זו. שרה יוכבד ריגלר, בעלת תשובה שהגיעה לארץ אחרי חיים 'רוחניים' בהודו, מספרת שלא רצתה ללדת ילדים. בגיל שלושים ושבע היא חזרה בתשובה והחלה ללמוד יהדות ותורה. החוויה הרוחנית המזויפת בהודו עברה לחוויה רוחנית קדושה וטהורה של תפילה ולימוד. אבל גם אחרי הכל, עדיין מאוד חששה מלהיות אמא.

"באשר למדתי שבחיים רוחניים אין מקום לילדים. אפילו כאן, בדירתי השכורה בירושלים, קמתי מוקדם מדי בוקר, וביליתי שעותיי בתרגילי יוגה ובמדיטציה ועוד שעותיי בתפילת שחרית, כשאני הוגה בכל מילה ומילה. משטר כזה היה בלתי אפשרי עם תינוק בוכה או פעוט תובעני. לא הייתי מוכנה להפוך שבע עשרה שנים של עבודה רוחנית מפרכת לערמת חיתולים..."

"הרבי מאמשינוב היה התגלמות הגדולה הרוחנית אליה שאפתי להגיע. פגשתי את הרב שלוש פעמים קודם לכן. הפעם, כשביקשתי להיפגש עמו, אמרו לי שעלי להתייצב בביתו בשעה רבע לשלוש אחרי הצהריים.

"משפחתו של הרב (שאו מנתה שבע בנות) הייתה כולה ערה וערנית. שתי בנות בצמות ארוכות ושחורות חלפו על פני בדרך למטבח הקטנטן, וכשהעוזר הוביל אותי לחדר האוכל שמתי לב לתינוקת בסרבל תינוקות ורוד, שעמדה כלול בפינה מרוחקת של החדר.

"הרב נחפו פנימה (הוא תמיד הולך מהר) והתיישב בכיסא שמולי בחדר האוכל. שאלתי עמדה על קצה הלשון: 'האם טיפול בתינוקות לא יהווה מכשול בדרכי הרוחנית?' אך לפני שאחד מאיתנו פתח בדבריו, החלה התינוקת בפינה לייבב.

"סליחה' אמר הרב וקפץ מכיסאו. הוא מיהר אל הלול, הרים את התינוקת, הרגיע אותה, נשא אותה לשולחן והתיישב באותו מקום, מולי, כשהתינוקת בחיקו.

"מה הייתה שאלתך?' הוא שאל אותי באדיבות. השניים, הוא והתינוקת, הביטו בי כשמבט רציני נשקף מעיניהם.

"השאלה קפאה על שפתיי. כשראיתי את האדם הרוחני ביותר שהכרתי, עסוק בפעילות שלה בוזי כל כך, הרגשתי שאלוקים עצמו הפריך את טענותיי".

אז העולם מתקדם, ולא צריך להישמר מפניו? הרבי אינו שולל זאת, ומסביר: "יש דברים שצריך להישמר מפניהם, ויש דברים שלהפך – צריך לרדת ולפעול ולהשפיע".

פסח – השפעה אלוקית אדירה

יציאת מצרים – איך יוצאים היום ממצרים?

הרבי נותן לנו יסוד גדול בהבנה הרוחנית של יציאת מצרים: "היסודות של מצרים היו יצר עבודה זרה ויצר העריות. בשני כוחות הרע האלו כלל ישראל היה במצב של עבדות. הייתה בהם שליטה מצד שני כוחות הרע האלו. בווהר כתוב שהמכות של מצרים היו בדרך של 'גנוף ורפוא' – מה שניגף אצל המצרים פעל רפואה אצל כלל ישראל.

"במכת בכורות כתוב 'עוד נגע אחד אביא על פרעה ועל מצרים' – מכת בכורות פעלה באופן ייחודי ('אחד') על הכוח של פרעה ועל הכוח של מצרים. 'הכוח של פרעה הוא כוח של עבודה זרה, סטייה בענייני אמונה. הוא הרי אמר 'לי יאורי ואני עשיתיני'. הכוח הרע של מצרים זה יצר עריות, ביחזקאל כתוב 'אשר בשר חמורים בשרם וזרמת סוסים וזרמתם'. מכת בכורות פעלה בשני הכוחות האלו, וזה פעל 'רפוא לישראל' דווקא בשני הכוחות האלו.

"לכן ההכנה של כלל ישראל לצאת ממצרים הייתה דם פסח ודם

מילה. דם פסח כנגד יצרא דעבודה זרה – 'הן נזבח את תועבת מצרים לעיניהם', ודם המילה הוא תיקון של יצרא דעריות, וזה פעל את היציאה ממצרים. זו הייתה היציאה האמיתית של מצרים, היציאה מלהיות כבול לכוח הרע של יצר עבודה זרה ולכוח הרע של יצר עריות. ועבודה זרה כוללת גם את כל הפגמים שיכולים להיות באמונה.

"בהשלמה של יציאת מצרים – בקריעת ים סוף – כתוב: 'וייראו העם את ה', ויאמינו בה' ובמשה עבדו'. 'וייראו העם את ה' זה תיקון של כל העניינים של עריות. יראה לא נותנת מקום ליצרא דעריות. על הפסוק 'לבעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו' – אומרים 'חז"ל שזו הבושה. בושה היא ענף של כוח היראה. 'ויאמינו בה' ובמשה עבדו' זה תיקון של יצרא דעבודה זרה. יש כאן השלמה ותיקון של יציאת מצרים. ובפסח יש לנו השפעה אלוקית אדירה בשני העניינים האלו".

כשאנו אומרים לרבי שאנו רוצים להביא את הדברים לידי הקוראים, הרבי בענוותנותו אומר "הדברים פשוטים. בבקשה לא לכתוב בשמי". אבל בכל זאת אנו מבקשים שהדברים יובאו בשמו על מנת שייכנסו יותר אל לב הקוראים, והרבי אינו מסרב. לסיום הרבי גם נעתר לברך את קהל הקוראים לכבוד חג הפסח:

"שבאמת יזכו למלא את רצון ה', ביחס לכל אחד ואחד באופן פרטי גם בחלק המעשי וגם בחלק המחשבתי, ושהדבר הזה יפתח את הפתח ממעל וימשיך את השפע האלוקי, ויביא לכך שהוא יתקבל באופן שיפעל פעולה שלמה, וישאיר רושם תמידי בזה ובבא". ■

"כמו כל אבא"

"יש לי דוד בשם הרב יוסי זוננפלד, שהוא הגבאי של הרב עזריאל אויערבך", נזכר הרב קליין בעוד סיפור. "הבת שלו למדה עם הבת של הרבי מאמשינוב. פעם דוד שלי שאל את הבת של הרבי: 'איך היחסים שלך עם אבא שלך?' היא לא הבינה את השאלה. הוא הסביר לה: 'מה הוא עושה איתך? מה הקשר ביניכם?' אז היא ענתה בצורה פשוטה: 'הוא מדבר איתי, משחק איתי, מכין איתי שיעורי בית. כמו כל אבא'. כלומר הרבי יודע שהבת שלו לא צריכה את השיריים שלו, היא צריכה אבא. בגלל שהרבי סביב השעון בתורה ותפילה, אתה לא מדמיין בכלל שהוא עושה מה שרובנים אחרים לא חולמים לעשות עם הילדים שלהם. זה פלא פלאות איך הוא בשמיים ובארץ יחד".

וכמו שהוא מאחד שמים וארץ הוא גם מאחד מגזרים: "הרבי חוצה מגזרים, יש לו תלמידים מכל הגוונים. אחד מחסידיו למד בשיבת מרכז הרב, ולאחר שהתקרב לרבי מאמשינוב, שאל האם הוא צריך לשנות את לבושו, אורחות חייו, אולי את הישיבה? אז הרבי ענה לו: 'זכי במרכז הרב אין צדיקים? גם שם יש צדיקים'".

מענה לשון

בקהילה חרדית בחו"ל היה יהודי שנפל כלכלית וכולם ריכלו עליו שהוא גנב כספים. היהודי הזה דיבר עם הרבי והתלונן שהילדים שלו סובלים במוסדות הלימוד. הרבי התקשר למנהלת הסמינר המקומי, וביקש ממנה שתקרב את הילדות של אותו יהודי. המנהלת ענתה באינסטינקט שהקהילה באמת חושבת שהאיש גנב. ענה לה הרבי: "גם אם מה שאנשים חושבים עליו נכון, לדבר עליו זה גרוע יותר ממה שחושבים שהוא עשה".

אברך צעיר מסובך במחשבות פנה אל הרבי ואמר: "אני חושב שהתחתנתי מהסיבות הלא נכונות". אמר לו הרבי: "גם אם היית חושב שהתחתנת מהסיבות הנכונות, אלו לא היו הסיבות הנכונות".

אהבת ישראל

הרבי מכבד כל אחד. גם עם ילד הוא מדבר בלשון רבים, בפנייה של

כבוד. למרות שהוא חולק על דעות של אנשים וגם יכול לומר את זה, כמעט שלא יימצאו אנשים שיאמרו שיצאו ממנו בהרגשה לא טובה, גם כאשר הרבי אמר להם שדעתו שונה מהם.

הרבי לא מעיר לאף אחד, כולל לילדים שלו, גם כאשר אנשים עושים דברים שהם לא על דעתו. כאשר הוא כן מעיר, הוא עושה את זה בזהירות, כאילו מתקפל בתוך עצמו מאה פעמים ואומר בשיא העדינות רבע מילה. זה נובע גם מאהבת ישראל הגדולה שלו. ייתכן והאכפתיות והרגישות הגדולה לכל אדם הן הסיבה לכך שהרבי מקפיד לפתוח ולהתבונן בכל אחד ממשלוחי המנות המרובים שהוא מקבל ב'טיש' פורים.

אין אצל הרבי הבדלים בין עדות או סדרי עדיפויות של אדם עשיר או עני, חרדי או דתי-לאומי. משהו שאל אותו למי עדיף לתרום צדקה – לחרדי או לדתי-לאומי, והרבי ענה שאין שום הבדל. פעם גם ענה כך למישהו שהציעו לו לקנות חלקה יקרה בבית קברות של קהילה חרדית מסוימת לעומת חלקה רגילה של דתיים. הרבי ענה שהוא כלל לא רואה עדיפות בחלקה היקרה, העיקר שהם שומרי שבת.

בחיך המשפחה

גניבת ה'אפיקומן' בליל הסדר בבית משפחת מיליקובסקי הוא רגע מרגש. העבודה העצומה של אב המשפחה האדמו"ר קורעת אותו, על כורחו, משהות ממושכת עם בני המשפחה. ליל הסדר הוא לילה נדיר, בו הוא מסב עם בני משפחתו בלבד עד ל'שולחן ערוך'. ה'סדר' עצמו מתארך מסיום ערבית של ליל יום טוב ראשון ועד למחרת בלילה, עם הפסקה של ארבע שעות לקריאת שמע של שחרית. באחת השנים ה'אפיקומן' נגנב, ובני המשפחה התנו את החזרת ה'אפיקומן' בהבטחה שאבא יישב איתם בשבתות. לאחר משא ומתן סוכם לבסוף שבשבת חול המועד סוכות ובשבת חול המועד פסח יישב הרבי במחיצת משפחתו, הנהגה הנמשכת עד היום.

הרבי הוא איש משפחה בכל נימי לבבו. למרות משא ה'עבודה' ואופיו המתבודד, תופסת אהבתו למשפחתו את אחת הפינות החמות בלבבו. בשמחות משפחתיות הוא עושה מאמץ עליון להשתתף. תושבי בית וגן עוד זוכרים את מראה הרבי הצועד מדי יום עם ילדיו לתלמוד תורה ברחוב הפסגה.